

Шочмо эл, порылых да чын верч!

БУДЬ ГОТОВ /

МДЕ ЛИЙ

52-шо (3700) №,
2024 ий 27 Декабрь,
күгарня

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Түрлө түс дене волгалте «У ий йомакысе» кожна!

Марий Элым • Вуйлатыше Ю.В.Зайцев республике йо-ча-влакым тений лу ёлко пайрем дене куандарен. Тушко ўжмашым спецоперацийште улшо сарзэ ең-шамычын икшывыштлан, спорт танасымаште, түрлө олимпиадыште, конкурсышто ойыртемалтше, тыгак марий йылым тунемше кок түжем наре йочалан күчкитенет.

24 декабряште Марий түвыра рүдерын эртарыме «У ий йомак» пайремыште марий йо-ча-влак ончыко Йүштö Кугыза ден Лум-ўдыр, Буверкува, Овда ден Алан патыр, Кишке ден Дракон лектыныт (снимкиште). Нуно погы-

нышо-влакым, түрлө түс дене волгалтше кож йыр шогалтен, марий сем почеш күштыктиныт, онай модыш дене модыктиныт. А ўдыр-рвезе-шамыч ты юзо пайремыш мотор костюмым чиен толыныт: марий патыр ден Пампалче, Лум пырче ден Лум мёчёр да моллат. Теве Шернур район Кукнур кыдалаш школышто тунемше Кирилл Новосёлов марий турым чиен толын, но костюмжын ойыртемалтше ужаши же ли-йын – гармонь.

— Тиде семёзгарым кажне гаяк пайремыште ужаши лиеш, — ойла рвезе. — Мый гармоным шке гыч шоктаси тунемынам. Йол-

ташем-влакым түрлө сем дене куандарен кертам. А таче пайремыште марий сем почеш шке мурен-куштэм.

Кажне ёлко пайремыште йо-ча-влаклан шере пёлекым кучкитенет. Республике курчак театрын артисташ-шамыч «Котёнок на снегу», «Кот Баун и волшебный сундучок», «Серебряное копытце» спектакльлам ончыктиныт.

Республике марий түвыра рүдер У ий вашеш икмынjar конкурсым эртарен. Иктешлымаш – кудымшо лаштыкыште.

**О.МОШКИНА-МАЙКОВА.
Е.СЕРГЕЕВАН** фотожо.

Марий Йүштö Кутыва:
— Пороли ий же, «Ямде лий» газеты мундшо пагалыме йолташи-влак! Эркын мемнан деке

У ий пайрем толеш. Тудым изижат, кугужат пагалена. У ий – вучымо, поро да ончылык илышлан ўшаным кондышо пайрем. Мый, марий Йүштö Кутыза, чыладамат У ий пайрем дene шокынын саламлем. Ты-

ланем поро кумылым, пеңгыде тазалыким, сенемашым. Йоча-влаклан сайын, тырышен тунемаш, ўшанле йолташан лииш. Тек мемнан элыште илыше калык-влак икте-весылан энгертен, келшен илат. Тек мемнан вуй ўмбалне эре яндар кандека лиеш.

Пагалыме йолташи-влак, шкемын илемышкем, Шернур районысо Кукнур кундемыш, пагален ўжасам. Тыште те, у шўлышым налын, у ийшике ўшанлын вончеда.

У ий пайрем дene!

Советский район Кельмаксола школышто 1-4-ше класслаште тунемше-влак класс вуйлатышышт дene пырля «Новогодняя гирлянда «Рысь» республикасыс акцияшке ушненыйт. Ўдыр-рвезе-ша-

мыч шурманшес сүретан шар гыч гирляндым иштенит да марий түрдене сопрастаренит (**снимкиште**). Марий кечишот почеш 2025 ий Шурманшын идалыкше лиеш.

Фотом школ архив гыч налме.

Вашка мемнан деке У ий, Тый тудым куанен вашлий! Йырваш гирляндыже чүчка, А кожшо чонымак вүчка.

Классыштынат кугу пайрем. Пёлемым ме сопрастарен, У ийлан түсүм пуртена, Чылан лап возын тыршена.

— Күлеш кочайлан сай пёлек, — Каласышт Миша, Василёк. Ме манна: «Мурым мурена Да моторын күштена».

З.Н.БИРЮКОВА.

Снимкиште: Күжәнгер район
Йүледүр школышто тунемше-влак.
Фотом школ архив гыч налме.

Ўшанле лий!

Уремыште йыр ошо:
Пушенге, корно, пёрт.
Малат маска, шем шоншо,
Мемнан дек толын ёрш.

Могай уверым тудо
Онешыже конден?
— У ий толеш, пошкудо,
Пиалым пёлеклен!

Вучем У ийин толым,
А чоныштем – ўшан.
Мондалтышт кочо ден ойго,
Шем шинчавўд молан?

Калыкемлан да родемлан
Пиалым, сайым, шийым,
Тазалыким да еш перкем
Пёлекла ман ўшанем.

Шукталтше кажнын шоныш,
У ий, ўшанле лий!
Йыр калыкетым пого,
Вет келшымаште – вий.

**Анастасия МИХАЙЛОВА.
Волжский, Кугу Корамас.**

Увер

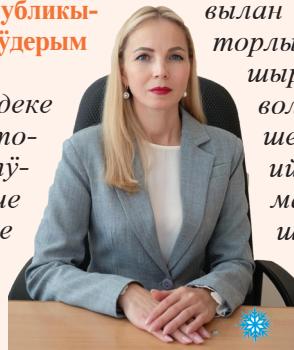
Омск олаште фигурный мунчалатымаш дene Российской чемпионат-шээртаралтын. Марий Элын щочшыжо Дарья Садкова кокымшо верыш лектын.

С.ГЧавайн лүмеш Калыклемниагудышто «Дни короткометражного кино» түнямбал кино-конкурсын «Эхо» фестивальже 28 январь марте эрташ түнгалиш. Тушто күчкүп фильм-влакым яра ончыктат.

И.Г.ЯКАЕВА, Республике мари түвирга рүдерым вуйлатыше:

— 2025 ий мемнан деке поро йомак семын толеш. Эн шергакан, түньям волгалтарыше йоча-влакым тиде пайрем дene саламлем. Уло кумылем дene кажне икши-

вылан тыланем юзо моторлыкым, шинчаште шыргыжмашым, сай, волгыдо, нöлтäлтше кумылым. Тек У ий түд чыла шонымашдам шукта да шуко-шуко пиалым пöлекла!

У ий пайрем дene!!!

«Какшан ўмбалне шонанпыл»

Тыгай лўман тўнямбал фестиваль-конкурсыш Морко район Коркатово лицейиште тунемш-влак ушненыйт. Тўрлө номинацийиште мастарлыкым тергашлийн. Самырык сүретче-шамыч Ксения Боголюбова ден Ангелина Васильева (**снимкиште**) «Изобразительное искусство» танасыште усталыкыштым ончыктеныйт. Ксения икымше верым, а Ангелина кокымшым сенен налынъит. Ўёрывлакым туныктышто Р.Р.Павлова ямдылен. У идалыкат йоча-шамычым у сенымашла дene куандараш тўнгалиш манын ўшанена.

В.СМИРНОВ.

Фотом лицейин архивише гыч налме.

Идалыкым

Теле тылзе – шенгек ончалын, сайдым, осалжым шарналтен, ончыкылык нерген шоналтым жап. Йоча-влакын идалыкышт кузээртен, могай сенымашыш шуныйт? Айста шкешт деч пален налына.

Идалык мучко виемым, ушакылемым районисо да школисо тўрлө танасымаште тергенам. У ий вашеш республикыште ойыртемалташ пиал шыргыжалын. «О, мўкш ава гай поро шочмо йылме...» конкурсышто почеламутым лудмем дene сенгыше радамыш лектынам. Тиде ончыкыжымат чолга лияш кумыланғен. 2025 ийште тўнямбалне тыныслык лиеш манын ўшанем.

Анастасия МИШАКОВА.

Курыймари, Пýзыкныр.

Мый калык ончылно усталыкем он-

Иктешлена

чиқташ йоратем. Почеламутым лудам, мурым мурэм. Тений окружающий мир предмет дene олимпиадыш ушненам. Кумшо верым налынам. Отличнице улам, умбакыжат тиршен тунемаш тўнгалим. Ўёштö Кугыза деч планшетым йодынам.

**Ева ШАТОВА.
Волжский, Памар.**

Визымште классыште шинчымашым погем. Сайын тунемам, шуко мероприятииш чолган ушнем. Сүретлаш йоратем: пўртўсымат, айдеме чуриймат, янлыккимат... Тидланже тўрлө юйным кучылтам. Гитар дene шокташ тунемнем. Шушаш ийште шонымашем шукталтеш манын ўшанем.

**Ульяна ЦАРЕГОРОДЦЕВА.
Советский, Ўшнур.**

Савырнен ончалын...

Эше ик ий шентеглан кодо. Идалык мучаште шенгеке савырнен ончалме шуэш. Шинчымаште – вий, маныт. Мый тений молгунамсе семынак тыршен тунемынам. Тыгак тўрлө конкурсышко ушненам. Мемнан землякна Аркадий Крупняковлан пёлеклалтше конкурсышто тений сенышыш лектынам. «Мый йоратем родной элемым» республикисе конкурсыштат ойыртемалтывам. Школышто эртаралтше мероприятийлаште, акциялаште мастерлыкемим ончыктенам. Таза капыште – таза чон, садлан каналташат, тазалыким пэнгидемдашат монден омыл. «Кооператор», «Журавушка» лагерьлаште лийнам.

У ий вашеш икте почеш вес шонымаш толеш. Ўёштö Кугыза деч мыланем шере да шерге пёлек ок кўл. Тек у идалык волгыдо ўшан дene тўнгалиш, у корным почеш, у юйным ышта, тазалыким пэнгидемда, тыныс Илышим пёлекла! У ий дene, юлташем, туныктышем-влак да пагалыме Ўёштö Кугыза!

**Юлия ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.**

Шучко, да поро

Шушаш идалыкын озаже могай лийме нерген пален налаш интернетиш пурыйм. Ужар Пу Кишке улмаш. Кишке? Ой, могай шучко, шоналтышым. Нушшо янлык деч авам пеш лўдеш, тудын семын – мыйят. Ковамын пакча воктенысе пўяште кишке-влак илат. Садлан серыште, йыран коклаште чўчкидын ужаш лиеш. Икана эсогыл мончашке пурен. Кумыжвуян гынат, шекланыман. Кишке пўртўсигаштö шучкын чучеш гынат, 2025 ийште мыланна порым, сенымашым, лектышым веле пёлекла манын ўшанем.

**Алина СУББОТИНА.
2-шо номеран Морко школ.**

Н.М.ПАВЛОВА, Курыкмарий район Пайсқырык қыдалаш школяшто марий йылме ден литературым түнүктышо, «Уста марий түнүктышо – 2024» республикасие конкурсышто сенгьеше:

– Пагалыме тунемше-влак!

Юзо пайрем вашке лишемеш – У ий. Тыгодым ме чыланат иктаж ёрыктарамашым вучена. У ийыште поро кумылым, у сенъымашым тыланем. Тек чыла шонымашда шукталтеш! Родо-тукымдам да йолташа-влакым перегыза. Пырля лийин, те чыла нелылыкым сенеда, кеч-могай йодышланат вашмутым мүн кертыда.

Кызыт тендан түнө пашада – тунеммаши. Южсунам күштылго, коклан неле гынат, садак онайлыкым огеш йомдаре. Кеч-могай неле-йёссым вашлийыда гынат, тудым пеңгүде ошкыл дene эртеза. Тек тыланда уш-акыл пүсүлүкда да мастьарлыкда полышым пуат. Ача-авада, түнүктышыда-шамыч деч полышым йодаш ида ёр. Палыза: нуно тендан верч тыршиаш эре ямде улым.

Мемнан поянлыкна – шоцмо марий йылмына. Аралыза түдым, мастьарын кучылтса. Лүмлө ең-влакын сай пашаштым эскерен, нунын деч тунемза да у күкүштыши шуаш тыршизы.

У ий дene! У сенъымаш дene!

У ийим могай вургем дene вашлияш?

Шушаш ий пиалан лийже маңын, чилемыштыда ужар, канде, нарынче түсүм кучылтса. Йылгыжшес, кишке гай койшо материал гыч ургымо вургемым чиызы. А теве йошкар тузырым але неон түсансым ида ямдыле. Кышке коваште гыч ыштыме сөрастарышым але ўштым пижыкташ огеш күл. Тыге идалыкын озажым сирыйкен кертыда.

Кишке – 2025 ийин озаже

Шушаш ида-лыкын символжо – Ужар Пу Кышке. Ужар түс ласкалыкым, илыш вийым, тыныслыкым ончыкта. А пу гын, мастьар енгын ки ды ш т ы ж е кеч-могай арверыш савырнен кертеш. Садлан шушаш ийин түрлө

вашталтышлан ямде лийман. Кышке мунло, ласка да кугу чытышан енгым йөрата. Тудо шке кумылын айдеме ўмбак нигунамат огеш кержалт, но күлеш годым шкенжым арален мошта. Садлан тудын ончылно куржталаш, төрштылаш огеш күл. Шкем шыман, тыгодымак лүддымын кучыман. Эрвел календарь почеш кажне 12 ий гыч түрлө кишкин идалыкше толеш. Тенийысы же моло деч эн порылан шотлалтеш.

Кишке могай кочкышлан куана?

Аваланда, коваланда ты кечын тамле сийым ышташ полшынеда гын, шотыш налза: кишке – шылгочшо. Тудо кайыкым утларак йөрата. Тугеже ўстембалын чыве, лудо, комбо шыл лийшаш. Кол кочкышымат ямдылаш келшен толеш.

Шке ыштыме пёлек эн шерге!

Кишке шкеж гай койшо арвер-влакым йөрата. Тугеже иктаж поделкым, сүретым, открытым ямдылыза. Пидын моштеда гын, модышымат ышташ лиеш. Тыгай пёлеклан лишыл ендиа йывырта. А идалыкын символжо пеленже куаным да пиалым конда.

Түшто

Ош пондашы же луман,
Нерже – чылт чевер олма.
Сылне У ийнан оза –
Поро

Юзо виян пагыт

Йолташ, юзо тоят лиеш ылэгын, тудын деч мом йодат ыле? Теве икмияр тунемше тыгай вашмутым ямдылен.

Лика АНДРЕЕВА, Йошкар-Ола, 14-ше номеран гимназий:

– Сайын тунемаш, эре отличице лияш. Тыгак тазалыкым да чытымашым йодадам.

Богдан КОРОБКОВ, Параныга, Кугу Пумарий:

– Шуко-шуко оксам.

Анна АНДРЕЕВА, Кужэнгер, Шүдымарий:

– Сай шинчымашым, шкаланем да лишил еңем-влаклан тазалы-

кым, түнімбалне тыныслыкым.

София КРЫЛОВА, Куженгер, Руш Шой:

– Школым сайын тунем пытaryнем. Тек вуй ўмбалне эре канде кава лиеш да чыла ен деч түрлө чер кораңеш.

О.МОШКИНА-МАЙКОВА
ямдылен.

Еш дene

У ийим ачам, авам, шүжарем, күгезе ковам, ковам да кочам дene вашлийына. Тыгак ачамын акажын ешыже ушна. Юзо шүлышан пайремым пеш йөратена, вучена, молан манаш гын тудо мемнам иктеш уша. Йустелыш

фруктым шындана, түрлө кайыквусо гыч тамле кочкышым ямдылена. «Оливье» салат деч посна ок лий. Моло чесымат погена. Йустелна эре тичмаш лиеш.

Диана БОГДАНОВА.
Оршанке, Кугунур.

Т.Э.ПЕТУХОВА, Күжэгер посёлкышто ильше чолга мари ишын озаватыже, верьисе эмлымверыште медшүжарлан пашам ыштыше, «Шымавий» ден «Чолга шүдүр» ансамбльлан участникше:

— Шергакан ио-ча-влак, саламлем тендам шушаши У ий пайрем дene! Эртэн кайыше ий мыланна пеш шуко онайым, пайдалым конден. Ме еш дene шуко түрлө конкурышы ушненна. Тидыже вашкылым пеңгыдемдаш, жасым пырля

эртараш иёным ыштен. Теат, икшыве-шамыч, лишил еңда пелен лияшак тырышиза. Ачавадам, коча-кова-дам, ака-шүжар ден иза-шолысадам аралыза, пагалыза. Илышын кажне татишим аклыза. Тек 2025 ий тыланда пиалым, у сенъымашым пöлекла. Коштмо корныда волгыдо, тазалыкда пеңгыде лийже, чыла шонымашда шуктальтише. Ешиште икте-весым йöратен илыша!

Марий календарь почеш 2025 ий – Шурманышын идалыкше.

Тудо весела кумылым, оптимизм шүлүшым, вучыдымылыкым да идеал деке шумашым ончыкта. Кечышот почеш у идальк 22 марташте түнгатышым налеш. Вет тиде кечын пүртүс помыжалтеш да эркын-эркын мланде паша түнгалиш.

Марий кочай

Марий Йүштö Кугыза руш Йүштö Коча деч мо дene ойыртемалтеш шонеда? Тудо кок ийлымым пала: руш да марий. Ужгажат, упшыжат, пижшат марий түран улыт. Имны же уло гынат, йолын коштеш. Кочайын күшто илымыжым чылан палат, очины. Шернур район Кукнур селаште. Тудын деке уналыкеш класс дene кошташ йöратена. Йолташ-влак, теат толза!

Костя ШЕХУРДИН.
Шернур,
Кукнур.

Пöлекым вучем

Мый Йүштö Кугызалаң се-рышым кажне ийын возем. Түрлө пöлекым йодам: тений – күгыен-глан келшише косметике наборым, ўмаште – йочалан йöршым, ончылий – күчым сёрастарыме наборым. Вет ўдырлан мотор лийман. Шукыж годым се-рышым кож ийымаке пыштем, вара Йүштö Кугыза тудым шке нантая. Икана Великий Устюг олашкат колтenna ыле. Кочай тушеч саламлымашан открытый колтен. Моткоч йызыртнем. Тек кажне икшывын шонымашыже шуктальтиш.

Кира ВЕСЕЛОВА.
У Торъял, Токтарсола.

Пöртym күze сёрастараш?

★ Окнаш наклейкым пижыктыман. Ош түсан утларак келша. Тудо Йүштö Кугызан сүртлеме түржыла коеш. Эше иылгыжше дождик дene сёрастараш лиеш.

★ Пу Кишке «йүштö» түсүм ийрата. Садлан гирляндым налме годым тидым шекланыман. «Шокшо» түслам акледа гын, вашталтше режиманым ойырыман. Тиде янлыкым ок лüдиктö.

★ Кож чот мотор лийшаш. Сёрастараш йошкарge, ужарге да шöртнö түсанды модыш-влакым кучылтман. Ужар кожышто волгыдо түсанд моторын койыт. Кишкылан эше пу модыш-шамыч келшат.

★ Ыстембалан ош леведышым шарыман. Тушко ужар але йошкар түсанд хлопок але йытын салфеткым пыштыман.

Изи озавате

«Шере кишке» салат

Күлеш: ныл киви, ик йошкар олма, ик грушo, кок личи, 50 грамм шем виноград (том деч посна), кок гвоздике, кок кугу со-влат пеле чиз крем, сакыр.

Олма ден бананым тыгы-дын пүчкедыза, грушым – кубик дene. Чиз крем дene варыза да сакы-рым ешарыза. Ты вартышым талин-гаш кишке се-мын оптыза. Ки-вим эрыктыза да вичкыжын тыр-тыш семын пүчкедыза. Ночкырак чучеш гын, икмияр жаплан сал-феткышке пыштыза. «Кишкин» капшым киви дene леведса.

Сёрастараш виноградым пель-гыч пүчса. Олман шүмжым ийл-ме семын келыштарыза. Шин-чалан икгай кок личим пельгыч пүчкүн ямдылызы. Томжым ко-дзыза. Шинчам пүйим эрыктыме панга дene пижыктыза. Нер ол-меш гвоздикес лиеш. Ийлымым ешарыза. Кишкин капше мучко виноградым оптыза. Шере «кишке» ямде! Перкан лийже!

Куан да ўшан пайрем

Республике мари түвиря рүдер У ий вашеш «Йүштө Кочайлан мурэм», «Йүштө Күгизалан серыш», СВО-што улшо сарзе-влаклан «У ий модыш» конкурслам эртарен. Республике түрлө районысо, олаласе школла, түвиря пörtла, йоча сымыктыш тёнежла гыч шүдү утла паша пурен. Кажне конкурсышто 6-8, 9-11, 12-15 ияш-шамыч коклаште сенъише-влакым палемденит.

Йүштө Кочайлан мурым Павел Григорьев (1-ше номеран Морко школ), Костя Зубков, Александра Сапожникова, Ульяна Петухова, Антон Зорин, Ростислав Кольцов (Кильмар, Арде), Анна Иванова, Полина Санникова (Марий Турек, Сысоево) эн сылнын муренит. Нуно шке ий-готанышт коклаште икимшье верым сенен налынит.

«У ий модыш» конкурсышто Даши Зыкован (Йошкар-Ола, 10-шо номеран школ), Мирабелла Григорьеван (Морко, Шенг-ше), Виктория Соколован (Кильмар, Йүксэр) пашаштым эн сылнылан шотлымо. Нуун снимкиште ужыда.

Палаш онай

1903 ийыште Раиса Кудашёва «В лесу родилась ёлочка» мурылан мутым возен. «Ёлочка»

почеламутым «Малютка» журналыште Рошто пайрем вашеш савыктенит. Кок ий эртымеке, композитор Леонид Бекманлан кёра сылнымут мурыш савырнен.

С.Д.АРХИПОВА-ГРИГОРЬЕВА, «Кече-Солнышко» журналын түг редакторжо, Российсе писатель-влак ушемин Марий Элысе пёлкаждым вуйлатыше:

— Пагалыме ўдыр-рвезевлак, У ий пайрем дene уло кумылын саламлем. Марий писатель ушемланат тений 90 ий теме. Тыгодым пашам шуко ворандарыме, тыгак ме у тукымым күштүмө шотышто шонкалена, түрлө конкурсым, таңучашибашым, сылнымут пайремлам эртарена. Тендамат ушинаш ўжына. Возаш кумылда уло гын, шкендан сылнымут корныдам сералтыза. А возаш кеч-мо: ўырым-ырысе пүртүс, шочмо

ял, вершёр, теле я көнөж пагытыйм юбратымыда, пий я пырыс, лишил и ол - ташда - нергенат лиеши. Ўшанем, сылне пашада дene

«Ямде лий» газетым лудшим, тыгак чыла марий енэм, сылнымутым юбратышым куандарашибашымда. У ийыште тек чапле юмак, почеламут, ойлымаш-влак шочит.

Чонеш логалше серыш

Үдыр-рвезевлак ийготыштлан келшише серышым возенит. Икте Йүштө Күгиза дene вашлийнеже, весылан мөгай-гынат пёлек күлеш. Туге гынат кажне гаяк серышыште эн түг шонымаш: тек У ий тыныс илишым пёлекла да чыла икшыве тичмаш ешиште күшкеш.

Изирак ийготан-шамыч коклаште Савва Уткин (Оршанке, Кугунур) ойыртемалтын. Руслан Алпаев (Волжск, 3-шо номеран школ) 12-15 ияш-влак коклаште икимшье лийин.

Волжский район Памар школын тунемшэ Дарья Кудрявцева (снимкиште) 9-11 ияш-шамыч коклаште сенъишиш лектын. Тудын серышыж гыч ужашым лудаш темлене:

«Пагалыме Йүштө Күгизай. Ты түнляште тый ик эн ўшанле, юзө айдеме улат. Шонымашем шуктен кертат гын, мый ильшиште эн тиалан айдеме лиям. Вич ий ончыч юртаталме аваем ош түнля дene чеверласыши. Йүран шыжсе кас эн лишил айдеме деч эрелан ойрыши. Кок изам, акам да мый тулук икшывиши савырнышина. Тылеч вара мый ўйрым юршинын ом юбрате. Тыге чучеш, пүйтө авам ош кава гыч онча да мемнан верч утен каен шортеш.

Поро Йүштө Күгизай, ме ава деч посна кажне кечин илаши тунемына. Пеш чот ўйсө да неле гынат, икте-весылан тидым оғына ончыкто. Палет, юзө кочай, ачам пеш жал. Тудо нельян черланен, пеле кошкен пытен. У ий деч мый нимогай пёлекым ом вучо. Мыланем икте гына күлеш: ачам таза, күжү ўмыран гына лийжке. Сөрвален иодам, ачамлан илышиаш кечижым ешарашибашым изи улына: Саша изамлан 16 ий теме, Лёшалан – 14 ий, Валя акамлан – 13 ий, мый 11 ийши вонченам. Меат, моло йоча семын школым тунем пытарен, Шочмо эллан пайдале айдеме лийнена. Тек ачана воктенна ончен куана, а авана – канде кава гыч.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
Фотом школа архив гыч налме.

Пу лум курчак

Школыштына У ий вашеш «Эко-игрушка» конкурс эрталын. Ачам дене пырля пу гыч лум курчакым ыштеннә (снимкыште). Тудо эко-кожым сөрастараш түнгелеш.

Рома КОРНЕВ.
Татарстан, Агрыв, Буймо.
Фотом еш архив гыч налме.

Айста модына Пире ден меран

Карел модыш

Йоча-влак шке коклаштышт пирым ойырат, молыжо меран лийит. Кажне меран шке йырже онгым сүретла – тиде тудын пörtшö. Но ик меран сурт деч посна кодшаш, тудым пире кучаштырша. Куржталме деч ноен, меран иктаж ийлаташыжын пörtыштыжо шылын кертеш. Тыгодым озаже пörtшым коден кая да пире деч шылын куржашыже логалеш. Пире иктаж мераным кучен кертеш гын, меран лиеш, а меран – пире.

Тушто

Ты уна моткоч поян,
Модышан, ужар иман.
Түрлө тул ден волгалтеш,
Ик жаплан гына толеш.

Аделина КУЗЬМИНЫХЫН
сүретше.
Йошкар-Ола, 13-шо
номеран школа.

Изи кож

Мутшо ден сәмҗе О.Герасимовын

Вашкыде, қуанен.

F C Dm B^b C F

Чол(ы)-ра гыч кон-дып - на а - дак ме ко - жым у - на - ла. Мо -

F C Dm B^b F C F

чол пе - лен - же ян - лык - влак ку - зе, ах, ю - ар - лат!

F C Dm B^b F C F

И - зи кож, и - зи кож, ме ты - ыйм ву - чен - на.

F C Dm B^b F C F

И - зи кож, и - зи кож, ты - лат ме му - ре - на.

Чодыра гыч кондышна адак
Ме кожым унала.
Мочол пеленже янлык-влак!
Кузе, ах, юарлат!

Принев:

Изи кож, изи кож,
Ме тыйым вученна.
Изи кож, изи кож,
Тылат ме мурена.

Ончал ур ден рывыжым:
Кузе күштат чолган!
Айста киднам кучен кож йыр,
Меат муралтена.

Принев.

Но жап шуэш – ме тыланет
«Чеверын» манына.
Вес ий адак мемнан дек тол!
Ме тыйым вучена!

Принев.

Телылан йывыртэн

Йүштö теле толын шуын,
Ош лум возын йырымваши.
Юзо жаплан йывырталын,
Пикшла куржам мунчалташ.

Рома БАШИРОВ.
Татарстан, Агрыв, Буймо.

ШОРЫКЙОЛ ЯНВАРЬ

2 ЧТ	ЗОЛУШКА	На русском языке	Ш. Перро
Сказка	+ Новогоднее представление у ёлки		
2 ЧТ	БОЛЬШЕЕ СЕРДЦЕ МАЛЕНЬКОГО ХРИО	На русском языке	Е. Шашин Н. Кузьминых
12:00	Музыкальная история о любви и предательстве		
	+ Новогоднее представление у ёлки		
2 ИЗ	ҮДҮР ТАГЛАН САЙ ПЕЛАШ	/Три красавицы	В. Красногоров
18:00	Комедия		
3 КГ	НЫЛ КУВАЛАН ИК СҮАН	/Выходили бабки замуж	Ф. Булуков
18:00	Комедия		
4 ШМ	МИКУЛАН – ПРЕЗЕ, ЯКУЛАН – ҮДҮР	/Николаю – тёлёнок, Якову – невеста	А. Арайин
18:00	Комедия		
5 ВС	КОЛОБОК	На русском языке	Г. Гордеев
10:00	По мотивам русской народной сказки	+ Новогоднее представление у ёлки	
5 РШ	СОСНА ПОМИНКА	/Поминки по свинье	С. Долгова С. Янукович
18:00	Комедия		
6 ШЧ	ШИЙ ПАМПАЛЧЕ	/Серебряная Пампальч	
18:00	Мюзикл		
7 КШ	У ИЙ КАСТЕН КАКШАН ВОКТЕН	/В новогоднюю ночь у Кокшаги	
18:00	Концерт		
30 ИЗ	КАВАСЕ АЛАША	/Небесный тихоход	А. Яковлев С. Тимошенко
18:00	Музыкальная комедия		
31 КГ	КАВАСЕ АЛАША	/Небесный тихоход	А. Яковлев С. Тимошенко
18:00	Музыкальная комедия		

Театрал илдәннән художественный коллектив – Марий Эл Республикасының традиционный фольклорный ансамбль «Балыкай». Генеральный директор – Валерий РЕКТЕЕВ

Билеттар 1000 тг
БИЛЕТТАР 1200 тг
SHIKSTAN.RU

Справки идет с ознакомлением с правилами на русском языке

0+ Ямде лий

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскермөш шоштышо федеральныи службын Юл кундем федеральныи округыса управлеништыже регистрироватыле. Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьынде пүшө.

Марий Эл Республикасы
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Түг редактор –
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасы Түүвиря,
печать да калык-влакын пашашт
шоштышо министерстве,
Марий Эл Республикасы
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикасы «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийин 70-шө идалькыш урем, 20-шо пört. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцияшты
погымда верстлатыле,
«Марий Эл Республикасы
Правительствын
тиографияжы» ООО-шо
ямде оригинал-макет гыч
савыктыле.
Типографиянын адресше:
424006, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Печатыш пүшө жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийны
шонымашын түрлө лийин көртөт.
Серыш-влак мөнгеш оғыт копталт.
Ак – күтүрен көлшүмө почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamde.li

2025 ий

Снимкыште: Артём Толстов (Провой кундем Кожласоласе «Теремок» Йочасад),
Анастасия Яковлева (Медведево посёлкысо «Колокольчик» Йочасад),
Юлианна Петухова (Кужэнгер посёлкысо «Колосок» Йочасад).
Е.СЕРГЕЕВАН фотожо.

Шорыкйол

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
1	2	3	4	5		
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Пурғыж

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Үярня

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
					31	

Вүдшор

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
1	2	3	4	5	6	7
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Ага

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
1	2	3	4			
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Пеледыш

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
					30	

Сүрэм

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Сорла

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Идым

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Шыжа

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Кылме

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Теле

Шч	Кш	Вр	Из	Кг	Шм	Рш
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				